

Электр Энергетикасы туралы

Күшін жойған

Қазақстан Республикасы Президентінің 1995 жылғы 23 желтоқсандағы N 2724 Заң күші бар жарлығы. Күші жойылды - Қазақстан Республикасының 1999.07.16. N 439 Заңымен

"Қазақстан Республикасының Президенті мен жергілікті әкімдерге уақытша қосымша өкілеттік беру туралы" 1993 жылғы 10 желтоқсандағы Қазақстан Республикасы Заңының Z933600_ 1-бабына сәйкес және электр мен жылу энергиясын өндіруді, таратуды, бөлуді және тұтынуды реттеудің құқықтық негіздерін жасау мақсатында осы Жарлықты шығарамын.

1-тарау. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1-бап. Жарлықта қолданылған негізгі ұғымдар

Электр энергетикасындағы мемлекеттік реттеу комиссиясы - электр және жылу энергиясының (қуатының) бағаларын (тарифтерін) реттеуді жүзеге асыратын орталық мемлекеттік орган.

Біртұтас электр энергетикасы жүйесі - бірімен технологиялық байланыстағы және ортақ жедел-диспетчерлік және аварияға қарсы басқарумен біріктірілген Қазақстан электр энергетикасы жүйелерінің жиынтығы.

Ұлттық электр энергетикасы жүйесі - Қазақстан Республикасының ішкі электр энергетикасы жүйелері арасындағы, сондай-ақ көрші мемлекеттердің электр энергетикасы жүйелерімен байланысты қамтамасыз ететін Біртұтас электр энергетикасы жүйесінің негізгі бөлігі ретіндегі республикалық мемлекеттік кәсіпорын.

Электр энергетикасы объектісі - электр немесе жылу энергиясын өндіруге, таратуға, бөлуге немесе көрсеткіштерін өзгертуге арналған электр станциясы, қосалқы станция, электр энергиясын тарату желілері, арналы жылу тораптары.

Электр энергетикасы объектілері жұмысының және тұтынушыларға энергияны берудің ерекше режимі - электр энергетикасы объектілерінде ірі технологиялық бұзылу орын алған кезде, отын ресурстары болмаған кезде, электр энергиясы мен қуатының жетіспеушілігі кезінде еріксіз енгізілетін режим.

Тұтынушы - электр және (немесе) жылу энергиясын пайдаланатын жеке немесе заңды тұлға.

Мамандандырылған ұйымдар - электр энергетикасының қалыпты жұмыс істеуін және дамуын қамтамасыз ететін ұйымдар (энергетика бейіміндегі жөндеу-реттеу, жобалау, ғылыми-зерттеу, құрылыс-монтаждау, сондай-ақ құрастырмалар, жабдықтар, механизмдер мен материалдар жасайтын ұйымдар).

Электр энергетикасын мемлекеттік басқару жөніндегі орталық атқарушы орган - Қазақстан Республикасының Президенті немесе Қазақстан Республикасының Үкіметі электр энергетикасына басшылықты жүзеге асыру жөнінде уәкілдік берген мемлекеттік орган.

Электр энергетикасы - электр және жылу энергиясын өндіру, тарату, бөлу саласы.

Электр өндіруші ұйым - электр және жылу энергиясын өндіруді жүзеге асыратын ұйым.

Энергия беруші ұйым - электр және (немесе) жылу энергиясын таратуды, өзгертуді және бөлуді жүзеге асыратын ұйым.

Энергиямен жабдықтаушы ұйым - өндірілген немесе сатып алынған электр және (немесе) жылу энергиясын тұтынушыға сатуды жүзеге асыратын ұйым.

Электр энергетикасы кешені - энергия өндіруші, энергия таратушы, энергиямен жабдықтаушы және мамандандырылған ұйымдардың жиынтығы.

Электр энергетикасы жүйесі - электр энергиясын өндірудің, таратудың және бөлудің біртұтас процесімен байланысты электр энергетикасы объектілері мен оларды пайдалану және басқару құралдарының жиынтығы.

2-бап. Электр энергетикасы туралы заңдар

Электр энергетикасы туралы заңдар жалпы республикалық болып табылады және электр мен жылу энергиясын өндіру, тарату, бөлу және пайдалану жөніндегі қатынастарды реттейтін осы Жарлық пен басқа да заң актілерінен, Қазақстан Республикасы Президентінің жарлықтары мен өкімдерінен, Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулыларынан, сондай-ақ электр энергетикасын басқару жөніндегі орталық атқарушы органның нормативтік құқықтық актілерінен тұрады.

2-тарау. ЭЛЕКТР ЭНЕРГЕТИКАСЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК РЕТТЕУ

3-бап. Мемлекеттік басқарудың мақсаты

1. Электр энергетикасындағы мемлекеттік басқару Қазақстан Республикасындағы электр энергетикасы кешенінің бәсекелік негіздерде сенімді де тұрақты жұмыс істеуін, еліміздің шаруашылық-экономикалық және әлеуметтік кешендерінің тыныс-тіршілігін қамтамасыз етудің айрықша маңызды жүйесі ретінде оны басқарудың біртұтастығын

қамтамасыз ету арқылы энергияны тұтынушылардың сұранысын барынша қанағаттандыру және олардың құқықтарын қорғау мақсатында жүзеге асырылады.

2. Мемлекеттік басқару:

электр энергетикасы кешенінің тиімді жұмыс істеуін және дамуын;
электр және жылу энергиясының реттелетін нарығының құрылуын;
электр және жылу энергиясының ұтымды әрі үнемді пайдаланылуы;
жаңғыртылатын және дәртсіздік емес энергия көздерінің пайдаланылуын;

айналадағы ортаны қорғау, электр энергетикасы қондырғыларының сенімділігі мен қауіпсіздігі жөніндегі іс-шараларды орындау үшін жағдай жасалуын қамтамасыз етуге тиіс.

4-бап. Электр энергетикасын басқару жөніндегі орталық атқарушы органның құзыреті

1. Электр энергетикасын басқару жөніндегі орталық атқарушы орган салада біртұтас ғылыми-техникалық саясаттың жүргізілуін, мемлекеттік электр энергетикасы бағдарламасының іске асырылуын, электр энергетикасында лицензиялаудың жүзеге асырылуын қамтамасыз етеді, осы Жарлықта және Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында көзделген басқа да функцияларды орындайды.

2. Электр энергетикасын басқару жөніндегі орталық атқарушы орган мынадай жағдайларда:

заң актісінде, Қазақстан Республикасы Президентінің Жарлығында немесе Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулысында бұл туралы тікелей нұсқама болған ретте;

заң актілерін, Қазақстан Республикасы Президентінің Жарлықтарын және Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулыларын (аталған актілерде көзделген мәселелер жөнінде және шектерде) орындау мақсатында;

электр энергетикасы қондырғыларының құрылысы мен техникалық пайдаланылуы, электр және жылу энергиясын пайдаланудың қауіпсіздігін, электр энергетикасы объектілеріне жөндеу күтімін жасау ережелерін бекіту мақсатында және басқа техникалық-технологиялық сипаттағы мәселелер бойынша;

электр мен жылу энергиясын өндіруге, таратуға, бөлуге және пайдалануға байланысты тиісті мемлекеттік органдармен бірлесіп еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, өндірістік санитария, экологиялық қауіпсіздік мәселелері жөнінде нормативтік құқықтық актілер қабылдауға хақылы.

3. Электр энергетикасын басқару жөніндегі орталық атқарушы органның өз құзыреті шегінде қабылдаған нормативтік құқықтық актілерін барлық мемлекеттік органдар, заңды және жеке тұлғалар орындауға міндетті.

5-бап. Электр энергетикасын мемлекеттік басқару

Электр энергетикасы саласындағы мемлекеттік басқару:

Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілеген тәртіппен электр және (немесе) жылу энергиясын өндіру, тарату және бөлу саласындағы қызметті лицензиялау;

энергия өндіретін ұйымдар және энергиямен жабдықтау ұйымдары тұтынушыларға босататын электр мен жылу энергиясының (қуатының) бағаларын (тарифтерін) мемлекеттік реттеу;

жасалған шарттарға сәйкес, оны тұтынушыларға босатуды қоса алғанда, энергияны бөлу;

электр энергетикасы объектілерін монополиясыздандыру және жекешелендіру;

энергияны өндірудің, таратудың, бөлудің және тұтынудың сенімділігін, қауіпсіздігі мен үнемділігін мемлекеттік қадағалау;

Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілейтін тәртіп бойынша электр энергиясымен жүргізілетін экспорт-импорт операцияларын лицензиялау;

электр мен жылу энергиясын өндіруге, таратуға, бөлуге және тұтынуға, сондай-ақ электр энергиясы қондырғыларын салу және оларды пайдаланудың сенімділігі мен қауіпсіздігіне байланысты баршаға міндетті ережелерді белгілеу;

электр энергетикасы туралы заңдарда көзделген өзге де ережелерді белгілеу болып табылады.

6-бап. Энергия бағасын мемлекеттік реттеу

1. Энергиямен жабдықтаушы ұйымдардың табиғи монополизміне және электр мен жылу энергиясының әлеуметтік маңыздылығына байланысты олардың бағалары (тарифтері) мемлекеттік реттеуге жатады.

2. Энергия бағаларының (тарифтерінің) мынадай түрлері белгіленеді:

электр энергиясын сатып алу бағасы (тарифі);

Ұлттық электр энергетикасы жүйесі босататын электр энергиясының көтерме сауда бағасы (тарифі);

импорт және экспорт бойынша сатып алынатын немесе босатылатын электр энергиясының бағасы (тарифі);

тұтынушыларға берілетін электр мен жылу энергиясының бағасы (тарифі).

3. Электр мен жылу энергиясының (қуатының) бағалары (тарифтері) энергия өндіретін және энергия тарататын ұйымдардың шеккен шығындарының толық өтелуін, олардың зиянсыз жұмыс істеуін және еліміздің халық шаруашылығы кешеніндегі жүктеменің табиғи өсімін өтеу үшін осы ұйымдардың өз табыстары есебінен дамуын қаржыландыруды қамтамасыз етуге тиіс.

Энергиямен жабдықтаушы ұйымның өнеркәсіп ұйымдарының қосымша қосылатын жекелеген жүктемесін өтеу үшін электр энергетикасы объектілерін кеңейту мен қайта жаңартуға байланысты шығындарын осы ұйымдар өтейді.

электр энергетикасының объектілерін кеңейту мен қайта жаңартуға арналған қосымша шығындарды өтеудің тәртібі мен шарттары Қазақстан Республикасының Үкіметі бекіткен Ережемен белгіленеді.

4. Электр мен жылу энергиясының (қуатының) бағаларын (тарифтерін) мемлекеттік реттеуді уәкілді мемлекеттік орган жүзеге асырады.

7-бап. Электр энергетикасында бағаны (тарифтерді) мемлекеттік реттеудің орталық органы

1. Электр энергетикасындағы Мемлекеттік реттеуші комиссия электр энергетикасында бағаны (тарифтерді) мемлекеттік реттеудің орталық органы болып табылады, ол өзінің шешімдерінде оған осы жарлықпен және монополияға қарсы заңдармен берілген өкілеттіктер шегінде тәуелсіз болады.

2. Мемлекеттік реттеуші комиссия электр және жылу энергиясының (қуатының) бағасын (тарифтерді) белгілеу кезінде:

электр және жылу энергиясының бағасын (тарифтерін) монополиялық көтеруден тұтынушылардың экономикалық мүдделерін қорғауды;

энергия өндіретін, энергиямен жабдықтайтын ұйымдар мен электр және жылу энергиясын тұтынушылардың мүдделерін үйлестіру тетігін жасауды;

электр энергетикасы кешенінің жұмыс істеу тиімділігін арттыру және бағаны (тарифтерді) неғұрлым төмендету үшін мұнда бәсекелік ортаны қалыптастыруды ;

энергияны үнемдейтін технологиялар мен өндірістік процестерді пайдалануға бағытталған экономикалық стимулдардың жасалуын;

электр энергиясы республикалық көтерме сауда нарығының меншік нысандарына қарамастан, электр энергиясын өндірушілер - заңды және жеке тұлғалар үшін бірдей ашық болуын;

бағаны (тарифтерді) қарау және бекіту жөніндегі комиссия материалдарының тұтынушылар мен жұртшылық үшін жариялылығын, ашық болуын қамтамасыз ететін бірыңғай нормативтік-әдістемелік негізде жұмыс істейді.

3. Электр энергетикасындағы мемлекеттік реттеуші комиссия туралы ережені Қазақстан Республикасының Үкіметі бекітеді.

8-бап. Ұлттық электр энергетикасы жүйесі

1. Ұлттық электр энергетикасы жүйесі бірыңғай жедел-диспетчерлік басқаруды қоса алғанда Біртұтас электр энергетикасы жүйесінің жұмысын қамтамасыз етеді, резервтері біріктірілген және, меншік нысандарына қарамастан, барлық энергия өндіретін ұйымдардың бәсекелестігі үшін ашық, бірыңғай электр энергетикасы нарығын, сондай-ақ тұтынушыларды электр энергиясымен жабдықтау жөніндегі электр энергетикасы кешені ішіндегі шаруашылық байланыстарын ұйымдастырады, мемлекеттік кәсіпорындар мен жеке меншік ұйымдардың қызметін реттеу үшін бірдей негізді қамтамасыз етеді.

2. Ұлттық электр энергетикасы жүйесі:

меншік нысандарына, қызмет түрінің ұйымдық-құқықтық нысанына және ведомстволық тиесілілігіне қарамастан электр энергетикасы объектілері жұмысының ерекше режимін енгізуге;

электр энергетикасын басқару жөніндегі орталық атқарушы органның рұқсатымен және жергілікті атқарушы органдармен келісім бойынша аймақтарға электр энергиясын берудің ерекше режимін белгілеуге, қажет болған жағдайда Ұлттық электр энергетикасы жүйесіне қосылған аймақтық электр энергетикасы жүйесінің жекелеген тұтынушыларына немесе тұтынушылар тобына электр энергиясын беруді тоқтата тұруға дейін электр энергиясын беру мен тұтынуға шектеу енгізуге хақылы.

3. Электр энергетикасы объектілері жұмысының және тұтынушыларға электр энергиясын берудің ерекше режимін енгізу тәртібін Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілейді.

9-бап. Орталық диспетчерлік басқару

1. Орталық диспетчерлік басқару Біртұтас электр энергетикасы жүйесіндегі электр станциялары мен электр тарату желілерінің электр режимдерін жедел басқаруды жүзеге асырады.

2. Әрекет Біртұтас электр энергетикасы жүйесінің жұмыс режиміне әсер ететін аварияға қарсы автоматиканы, жиілік пен әсіре қуатты реттеу автоматикасын, сондай-ақ кез келген автоматика жүйелері мен құрылғыларын орналастыру және орнату Орталық диспетчерлік басқарумен келісім бойынша жүргізіледі.

3. Орталық диспетчерлік басқару мен оның аймақтық диспетчерлік пункттерінің режимдік сипаттағы жедел өкімдері, меншік нысандарына, қызмет түрінің ұйымдық-құқықтық нысанына және ведомстволық тиесілілігіне карамастан, Біртұтас электр энергетикасы жүйесіне қосылған барлық электр энергетикасы объектілерінің қызметкерлері, сондай-ақ тұтынушылар үшін міндетті болып табылады.

4. Біртұтас электр энергетикасының Орталық диспетчерлік басқармасы туралы ережені электр энергетикасын басқару жөніндегі орталық атқарушы орган бекітеді.

10-бап. Мемлекеттік энергетикалық қадағалау

1. Мемлекеттік энергетикалық қадағалауды Қазақстан Республикасының аумағында орналасқан ұйымдарды, олардың ведомстволық тиесілілігіне, меншік нысандарына карамастан, мемлекеттік энергетикалық қадағалау және энергетикалық сараптама жасау, олардың энергияны үнемдеу жөніндегі мемлекеттік саясатты дәйектілікпен жүргізуін бақылау жөніндегі республикалық орган (бұдан былай - Мемэнергоқадағалау) жүзеге асырады.

2. Мемэнергоқадағалау органдары әкімшілік құқық бұзушылық туралы заңдарда белгіленген тәртіппен әкімшілік айыппұлдар салуға хақылы.

3. Мемэнергоқадағалау органдарының құқықтары мен міндеттері

Қазақстан Республикасының Үкіметі бекітетін Мемэнергоқадағалау туралы ережемен анықталады.

11-бап. Өндірістік-технологиялық қызметке араласуға жол берілмейтіндігі

Орталық атқарушы органдардың, сондай-ақ жергілікті өкілді және атқарушы органдардың, осы Жарлықтың 19-бабымен Қазақстан Республикасының заң актілерінде көзделгеннен басқа жағдайларда, ұйымдардың энергия өндіруге, таратуға және бөлуге немесе осы процестерді технологиялық басқаруға байланысты технологиялық қызметіне араласуға хақы жоқ.

3-тарау. ТҰТЫНУШЫЛАРДЫ ЭНЕРГИЯМЕН ЖАБДЫҚТАУДЫ ҰЙЫМДАСТЫРУ

12-бап. Энергияны өндіру, тарату және тұтыну жөніндегі қатынастардың субъектілері

1. Электр мен жылу энергиясын өндіру, тарату және тұтыну жөніндегі қатынастардың субъектілері мыналар болып табылады:

республикалық мемлекеттік кәсіпорын - Ұлттық электр энергетикасы жүйесі;

аймақтық энергиямен жабдықтау ұйымдары;

дербес энергия өндіруші ұйымдар, яғни заңды тұлға құқықтарымен пайдаланатын, Біртұтас электр энергетикасы жүйесімен ұйымдық және технологиялық байланысты ұйымдар;

энергия өндіруші тәуелсіз ұйымдар, яғни заңды тұлға құқықтарымен пайдаланатын, Біртұтас электр энергетикасы жүйесімен ұйымдық байланысы жоқ ұйымдар;

энергия тұтынушылар.

2. Біртұтас электр энергетикасы жүйесімен ұйымдық байланысты дербес энергия өндіруші ұйымдарға Ұлттық электр энергетикасы жүйесіне немесе аймақтық энергиямен жабдықтаушы ұйымдарға тікелей бағынатын ұйымдар жатады.

3. Энергия өндіруші тәуелсіз ұйымдарға, не өзінің энергетика желісін, не Біртұтас энергетика жүйесінің қызметін пайдалана отырып, тұтынушыларды электр және жылу энергиясымен тікелей жабдықтауды жүзеге асыратын мемлекеттік, ведомстволық және жеке меншік ұйымдар жатады. Энергия өндіруші тәуелсіз ұйымдар өздерінің артылған электр энергиясын, бұл жағдайда дербес ұйымдар ретінде Біртұтас электр энергетикасы жүйесіне сата алады.

13-бап. Энергиямен жабдықтау жүйесіндегі шаруашылық байланыстарды ұйымдастыру

1. Республикалық мемлекеттік кәсіпорын - Ұлттық электр энергетикасы жүйесі шарттық негізде:

Электр энергиясын Ұлттық электр энергетикасы жүйесіне бағынысты, энергия өндіретін дербес ұйымдардан, аймақтық электр энергетикасы жүйелері мен энергия өндіруші тәуелсіз ұйымдардан артылған электр энергиясын сатып алады, сондай-ақ электр энергиясын басқа мемлекеттердің электр энергетикасы жүйелерінен Ұлттық электр энергетикасы жүйесіне импорттайды;

Ұлттық электр энергетикасы жүйесіне қосылған аймақтық энергиямен жабдықтаушы ұйымдар мен тұтынушыларға электр энергиясын сату арқылы Біртұтас электр энергетикасы жүйесі шеңберінде электр энергиясын бөледі, электр энергиясын басқа елдерде экспорттайды.

2. Аймақтық энергиямен жабдықтаушы ұйымдар шарттық негізде:

аймақтық энергиямен жабдықтаушы ұйымдарға бағынысты энергия өндіретін дербес ұйымдардан электр және жылу энергиясын, энергия өндіретін тәуелсіз ұйымдардан артылған электр және жылу энергиясын сатып алады;

Ұлттық электр энергетикасы жүйесінен электр энергиясын сатып алады не энергияның артығы болған жағдайда оның өзіне сатады;

бекітілген қызмет көрсету аймағындағы тұтынушыларды энергиямен жабдықтайды.

3. Энергия өндіруші тәуелсіз ұйымдар шарттық негізде: тіркелген тұтынушыларды энергиямен жабдықтауды жүзеге асырады; артылған электр және жылу энергиясын Ұлттық электр энергетикасы жүйесіне немесе аймақтық энергиямен жабдықтаушы ұйымдарға сатады.

14-бап. Электр және жылу энергиясын беріп тұруға арналған шарттық қатынастар

1. Электр энергиясын (куатын) Біртұтас электр энергетикасы жүйесіне беріп тұру Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне сәйкес жасалған беріп тұру шартымен ресімделеді.

2. Тұтынушыларға электр және жылу энергиясын (куатын) сату

Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне сәйкес энергиямен жабдықтау шарты негізінде жүзеге асырылады.

3. Энергия өндіруші тәуелсіз ұйым өз тұтынушысына Біртұтас электр энергетикасы жүйесінің электр желісі арқылы электр энергиясын беруді жүзеге асырған кезде оның Ұлттық электр энергетикасы жүйесімен немесе аймақтық энергиямен жабдықтаушы ұйымдармен қарым-қатынасы электр энергиясын тарату шартымен реттеледі, онда тарату режимі міндетті түрде көрсетіледі.

15-бап. Электр және жылу энергиясын тұтынушылардың құқықтары

Электр және жылу энергиясын тұтынушылардың:

шартта көзделген көлемде және мерзімде сапасы ойдағыдай энергия алуға;

энергиямен жабдықтаушы ұйымдардан энергияның кем берілуінен немесе сапасы нашар энергияның берілуінен шеккен шығынын өтеуді талап етуге;

энергия босату мен тұтынуға байланысты даулы мәселелерді шешу үшін Мемэнергоқадағалау ұйымдарына және сот органдарына шағымдануға құқығы бар.

16-бап. Электр және жылу энергиясын тұтынушылардың міндеттері

Электр және жылу энергиясын тұтынушылар:

электр және жылу энергиясын пайдаланатын қондырғылардың, тұтынылған энергияны есептеу приборларының техникалық жай-күйін

нормативтік актілер талаптарына сәйкес сақтауға;
энергия тұтынудың шарттық режимдерін сақтауға;
энергия жүйесіндегі электр энергиясының сапасын сақтау
жөніндегі нормативтік талаптарды орындауға;
пайдаланылған энергияға уақытылы ақы төлеуге;
белсенді энергия үнемдеу саясатын жүргізуге міндетті.

4-тарау. ЭЛЕКТР ЭНЕРГЕТИКАСЫ ҰЙЫМДАРЫНЫҢ ҚЫЗМЕТІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

17-бап. Электр энергетикасы ұйымдарын отынмен қамтамасыз
ету тәртібі

1. Электр станциялары мен қазандық қондырғылары үшін энергия қондырғысының неғұрлым тиімді пайдаланылуын қамтамасыз ететін отынның жобалық түрі қолданылады.

Көмірдің сапасы электр энергетикасын басқару жөніндегі орталық атқарушы орган мемлекеттік стандарттар жөніндегі мемлекеттік органмен бірлесіп әзірлеген және Қазақстан Республикасының Үкіметі бекіткен стандартпен анықталады.

Энергия өндірудің технологиялық процесінің сенімділігін және оның қауіпсіздігін қамтамасыз ете алмайтын, сондай-ақ қосымша табиғат қорғау шаралары жүзеге асырылмай электр энергетикасы объектісі орналасқан аймақтағы экологиялық жағдайдың нашарлауына әкелуі мүмкін отынды электр станцияларында пайдалануға тыйым салынады.

2. Электр станцияларындағы отынның стратегиялық резервінің мөлшерін, оны салу, сақтау және пайдалану тәртібін электр энергетикасын басқару жөніндегі орталық атқарушы органның ұсынуы бойынша Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілейді.

3. Энергия өндіретін ұйымдарды отынмен жабдықтау әдетте тікелей және ұзақ мерзімді беріп тұру шарттарының негізінде жүргізіледі. Оларда отынның көлемі, түрі, сапасы және беріп тұру мерзімі, сондай-ақ шарт орындалмаған немесе тиісінше орындалмаған жағдайда салынатын айыппұл санкциялары көзделуге тиіс.

18-бап. Электр энергетикасы ұйымдарының табиғи
ресурстарды пайдалану тәртібі

1. Электр энергетикасы объектілері жер туралы заңдарда белгіленген тәртіппен тұрақты жер пайдалану құқығы негізінде жер учаскелерімен қамтамасыз етіледі.

Электр энергетикасы объектілерін орналастыру және пайдалану үшін берілетін жер учаскелерінің мөлшері осы объектілердің белгіленген тәртіппен бекітілген жобалау-техникалық құжаттамасына сәйкес анықталады.

2. Қорғау аймағындағы жерлерді қоса алғанда, электр энергетикасы объектілерін тұрғызу үшін бөлінген жер учаскелерін, егер жер учаскелерін бөлу кезінде өзгеше көзделмеген болса, басқа мұқтаждар үшін пайдалануға жол берілмейді. Пайдалану режимімен рұқсат етілген қорғау аймағындағы шаруашылық қызметтің барлық түрлері электр энергетикасы объектісі әкімшілігінің келісімімен ғана жүргізіле алады.

3. Электр энергетикасы ұйымдары табиғи ортаға зиянды әсерлерді азайтуға бағытталған техникалық және ұйымдастыру шараларын жүзеге асыруға міндетті әрі табиғат қорғау және экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету туралы заңдарды бұзғаны үшін белгіленген жауапқа тартылады.

19-бап. Электр энергетикасы ұйымдарының төтенше жағдайлардағы жұмысы

1. Төтенше жағдайлар туындаған кезде (жер сілкіну, су тасқыны, басқа да дүлей апаттар, электр энергетикасы объектілеріндегі өндірістік авариялар) электр энергетикасы ұйымдарының тұтынушыларға энергия беріп тұру жөніндегі шарттық міндеттемелерін орындау Қазақстан Республикасы Үкіметінің шешімімен кідіртіле тұруы және энергияны оның нұсқауы бойынша бөлу көзделуі мүмкін, бұл нұсқау меншік нысанына, қызмет түрінің ұйымдық-құқықтық нысанына және ведомстволық тиесілілігіне қарамастан барлық энергиямен жабдықтаушы ұйымдар үшін міндетті болып табылады.

2. Төтенше жағдайлардан туындаған қоғамдық мұқтаждар үшін электр және жылу энергиясын беру кезінде энергиямен жабдықтаушы ұйымдардың шығындары тиісті бюджет есебінен өтеледі.

3. Төтенше жағдайлар кезінде авариялық-қалпына келтіру жұмыстарын орындау үшін, меншік нысанына, ведомстволық тиесілілігіне қарамастан, шаруашылық жүргізуші субъектілердің электрмен жабдықтаушы барлық жылжымалы көздері электр энергетикасын басқару жөніндегі орталық атқарушы органға жедел бағынысқа беріледі.

Бұл қондырғыларды пайдалану тәртібін Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілейді.

20-бап. Электр энергетикасы объектілерінің сақталуын қамтамасыз ету

1. Электр энергетикасы объектілерін күзетуді әскерилендірілген арнаулы күзет қызметтері Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілеген тәртіппен жүзеге асырады.

Электр энергетикасы объектілерінің әскерилендірілген күзет қызметінің бөлімшелері қолданылып жүрген заңдарда белгіленген тәртіппен атыс қаруымен және арнаулы құралдармен қамтамасыз етіледі.

Қару мен арнаулы құралдарды қолдану тәртібі қазіргі заңдарға сәйкес жүргізіледі.

Электр энергетикасының неғұрлым маңызды объектілерін күзетуді Ішкі істер министрлігінің Ішкі әскерлер бөлімшелері мен Қорғаныс министрлігінің арнаулы бөлімшелері жүзеге асырады. Мұнай объектілердің тізбесін Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілейді.

2. Электр және жылу желілерінің айрықша қауіптілігі мен шетіндігін ескеріп, электр энергетикасын басқару жөніндегі орталық атқарушы органның ұсынуымен Қазақстан Республикасының Үкіметі барлық заңды және жеке тұлғалар үшін міндетті Электр және жылу жүйелерін күзету ережесін бекітеді.

3. Электр энергетикасының жабдықтары мен құрылғыларын бүлдіруге немесе ұрлауға, электр және жылу желілеріне өз бетімен қосылуға әрі электр энергетикасы өнімдерін ұрлауға, сондай-ақ электр энергетикасына залал келтіруге, электр энергетикасы объектілерінің қауіпсіздігі мен тұтынушыларды энергиямен жабдықтаудың сенімділігін төмендетуге әкеп соғуы мүмкін басқа да іс-әрекеттерге кінәлі заңды және жеке тұлғалар Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес материалдық, әкімшілік және қылмыстық жауапкершілікке тартылады.

5-тарау. ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕЛЕР

21-бап. Осы Жарлықты жүзеге асыру жөніндегі шаралар

Қазақстан Республикасының Үкіметі:

Қазақстан Республикасының заңдарын "Электр энергетикасы туралы" Қазақстан Республикасы Президентінің Заң күші бар Жарлығына сәйкес келтіру туралы ұсыныстарды Қазақстан Республикасының Президентіне табыс етсін;

Қазақстан Республикасы Үкіметінің шешімдерін осы Жарлыққа сәйкес келтірсін;

мемлекеттік органдардың осы Жарлыққа қайшы келетін нормативтік

актілері мен нұсқаулықтарының қайта қаралып, күші жойылуын қамтамасыз ететін болсын;

"Электр энергетикасындағы мемлекеттік реттеуші комиссия

туралы", "Мемлекеттік энергетикалық қадағалау туралы", "Қосымша жүктемелер қосылған кезде энергетикалық объектілерді кеңейтуге арналған шығындарды өтеудің тәртібі мен шарттары туралы" ережелерді, сондай-ақ осы Жарлықта көзделген басқа да нормативтік актілерді әзірлесін.

22-бап. Осы Жарлықтың күшіне енгізілу тәртібі

Осы Жарлық жарияланған күнінен бастап күшіне енеді.

Қазақстан Республикасының

Президенті